

Tütünle Mücadele

Tütün kullanımı, başta kanserler, kalp ve akciğer hastalıkları olmak üzere 50'den fazla sağlık problemine yol açan önemli ve önlenebilir bir halk sağlığı sorunudur.

Dünyada 15 yaş üzeri nüfusta her üç erişkinden biri yaklaşık 1,2 milyar (kimi kaynaklarda 1,3-1,5 milyara yakın kişi) tütün kullanmaktadır. Türkiye'de 15 yaş üzeri nüfusta yaklaşık 15 milyon kişi tütün kullanmaktadır.

Dünya genelinde tütün kullanımına bağlı hastalıklar nedeniyle yılda yaklaşık 6 milyon kişi ölmektedir. Ülkemizdeki tüm ölümlerin % 23'ü tütüne bağlı hastalıklar sebebiyle olmaktadır. Tütün kullanımı bu şekilde devam ettiği takdirde 2030 yılına gelindiğinde tütün kullanımı nedeniyle yılda ölen kişi sayısının yılda 8 milyonu geçmesi beklenmektedir. Türkiye'de ise eğer önlem alınmazsa sigaraya bağlı olan yılda 100 000 **ölümün**, 2030 yılına gelindiğinde yılda 240 000 olması beklenmektedir.

Tütün kullanımının en yaygın şekli sigaradır ve sigarayla mücadele yıllardır sağlık politikalarımızın ana unsurlarından birini teşkil etmektedir. Bu konuda yapılan ilk yasal düzenleme 4207 sayılı kanun ile 1996 yılında yürürlüğe girmiştir.

28 Nisan 2004 tarihinde DSÖ tarafından kabul edilen Tütün Kontrolü Çerçeve Sözleşmesi (TKÇS) , Sağlık Bakanımız Sayın Prof. Dr. Recep Akdağ tarafından imzalanmış ve ardından TBMM'de kabul edilerek yürürlüğe girmiştir ve bunu takiben Ulusal Tütün Kontrolü Programı hazırlanmıştır.2008-2012 yılları arasında yürütülen Ulusal Tütün Kontrol Programı dâhilindeki en önemli uygulama “%100 Dumansız Hava Sahası” olup 19 Mayıs 2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Ekim 2010 tarihinde de “Alo 171 Sigara Bırakma Danışma Hattı” kurulmuş ve vatandaşlarımıza sigara bırakma konusunda telefon ile eğitilmiş personel ve uzmanlarca bu konuda destekte bulunulmaya başlanılmıştır.

Bunun dışında; tütün ürünlerinde vergi oranlarında %80.25'lik vergi artışı yapılmış, sigara denetimleri artırılarak tablet bilgisayar ve GPS ile izlem teknolojisi kullanılmaya başlanmış, sigara paketleri üzerinde yazılı ve resimli uyarılarda düzenlemeler yapılarak medyada sigaraya karşı uyarıcı tanıtım filmlerinin yayınlanması zorunluluğu getirilmiş, sigara firmalarının sponsorlukları yasaklanmış ve sigara polikliniklerinin sayısı 423'e çıkarılmıştır.

Bütün bu sağlık politikalarının sonucunda 1993 yılında %33,6 olan sigara tüketimi 2012 yılında %27'ye kadar düşmüştür. Kişi başı sigara tüketimi ise 2000-2011 yılları arasında %25,9 oranında azalmıştır.

Ayrıca; 19 Temmuz 2009 – 1 Temmuz 2010 arasında, İstanbul'da yapılan araştırma sonuçlarına göre solunum yolu enfeksiyonu ve astım krizi nedeniyle olan **başvurularda %20 civarında azalma** tespit edilmiştir.

Yasanın ve Ulusal Tütün Kontrol Programının uygulanması aşamasında da devam eden politik kararlılık, Türkiye'deki başarının en önemli ayağını oluşturmuştur.Türkiye bu politik kararlılık ve istikrarlı uygulamaları nedeniyle DSÖ tarafından 2 yıl ara ile ödüllendirilmiştir. Sonuçta Türkiye, 12 Temmuz 2012 tarihindeki yasal düzenlemede yapılan değişikliklerin

uygulamaya girmesi ile DSÖ'nün MPOWER kriterlerinin tamamını karşılayan ilk ÷lke konumuna gelmiştir.

÷lkemizde sigara ile m¼cadele devam etmekte sağlık politikalarımız bu konuda s¼rekli d¼nya standartlarına g¼re d¼zenlenmektedir.